

Bruxelles, 28. travnja 2023.
(OR. en)

8675/23

JEUN 77
SOC 278

NAPOMENA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Odbor stalnih predstavnika / Vijeće
Predmet:	Osiguravanje uključivanja mladih u društva EU-a: naglasak na uključivanju mladih Ukrajinaca i Ukrajinke – <i>rasprava o politikama</i>

Predsjedništvo je nakon savjetovanja s članovima Radne skupine za mlade pripremio priloženi popratni dokument, koji se dostavlja kao temelj za raspravu o politikama na sastanku Vijeća za obrazovanje, mlade, kulturu i sport 15. i 16. svibnja 2023.

Osiguravanje uključivanja mladih u društva EU-a:
naglasak na uključivanju mladih Ukrajinaca i Ukrajinki

Jedan od tematskih prioriteta devetog ciklusa dijaloga EU-a s mladima bio je cilj EU-a za mlade br. 3 pod nazivom „Uključiva društva”. U okviru tog se cilja ističu najvažnije značajke socijalne uključenosti, kao što su prepoznavanje mladih koji se suočavaju s višestrukom diskriminacijom, jednak pristup mladih formalnom i neformalnom učenju, kao i informiranje marginaliziranih mladih ljudi. U cilju za mlade br. 3 ujedno se ističe da je potrebno osigurati više prostora, mogućnosti i resursa za povećanje uključenosti mladih te za poticanje dijaloga i socijalne kohezije, i pritom suzbijati diskriminaciju i segregaciju. Tri temelja strategije EU-a za mlade – *uključivanje*, *osnaživanje* i *povezivanje* – glavna su područja kojima se treba posvetiti kako bi se omogućila i osigurala uključenost svih mladih u društvo.

Mladi u europskim društvima trenutačno nemaju jednake mogućnosti. Prema podacima Eurostata četvrtina (25,3 %) mladih u EU-u 2021. bila je izložena riziku od siromaštva ili socijalne isključenosti. Taj je udio bio niži kad je riječ o osobama svih dobnih skupina, a iznosio je nešto više od jedne petine (21,7 %)¹. Mladi koji žive u teškim ekonomskim uvjetima, sami ili s roditeljima, iskazuju veći pesimizam u pogledu svoje sposobnosti da utječu na promjene u većini područja života. Nedovoljna uključenost dovodi do slabijeg osjećaja pripadnosti, ali i smanjuje povjerenje u institucije. Pri oblikovanju politika moraju se stvoriti sigurna okružja za sudjelovanje mladih iz svih dijelova društva, a posebno onih s manje mogućnosti. Problemi s mentalnim zdravljem i usamljenost također su čimbenici koji se mogu ispreplitati i postati prepreke socijalnoj uključenosti. To je stanje dodatno pogoršala pandemija bolesti COVID-19, koja je imala te i dalje ima goleme posljedice za mlade Europljane. Nejednak pristup ljudskim i socijalnim pravima za mlade s manje mogućnosti, kao što su smanjen pristup obrazovanju i zdravstvenoj zaštiti, postao je još izraženiji tijekom pandemije.

¹ Mladi u Europi – statistički sažetak – izdanje za 2022.

Nadalje, zbog ruskog agresivnog rata protiv Ukrajine mnogi mladi Ukrajinci i Ukrajinke sada su privremeno raseljeni u EU-u, a njihova je budućnost neizvjesna. Ukrajinski građani trpe posljedice sveobuhvatnog rata, traume i raseljavanja čiji razmjeri i brzina nisu zabilježeni od Drugog svjetskog rata. Gotovo četiri milijuna osoba iz Ukrajine, od kojih su mnogi djeca i mladi, uživa privremenu zaštitu u Europskoj uniji. Provedbenom odlukom Vijeća o aktivaciji Direktive o privremenoj zaštiti mladima se jamče, među ostalim, prava na zapošljavanje, smještaj, socijalnu skrb i zdravstvenu zaštitu. Osim toga, Direktivom se mladima od 18 godina jamči pravo na obrazovanje.

Financijska sredstva EU-a mobilizirana su i u okviru programa Erasmus+ i Europskih snaga solidarnosti kako bi se pružila potpora ukrajinskim građanima koji bježe zbog ruske opće invazije. Program rada Europskih snaga solidarnosti za 2023. uključuje pomoć za osobe koje bježe od oružanih sukoba i druge žrtve prirodnih katastrofa ili katastrofa uzrokovanih ljudskim djelovanjem i to kao novi tematski prioritet za centralizirano djelovanje u okviru programa pod nazivom „volonterski timovi u područjima visokog prioriteta”. Osim toga, Europski portal za mlade pruža praktične informacije o pravima i mogućnostima potpore za mlade koji dolaze iz Ukrajine.

Iako se u EU-u poduzimaju brojne mjere u korist osoba koje bježe od rata, tisuće mladih iz Ukrajine nalaze su u situaciji da moraju započeti novi život u novoj zemlji. Za mnoge je to izazov koji moraju prevladati bez pomoći obitelji ili prijatelja. Tim mladima treba hitno pružiti potporu u pristupu obrazovanju i zapošljavanju, kao i slobodnim aktivnostima, i pomoći da se osjećaju dijelom zajednice.

EU mora osigurati da mladi imaju pristup svojim pravima u skladu s međunarodnim deklaracijama i konvencijama. Svi mladi Europljani i Europljanke trebali bi imati dobre životne uvjete, izgleda za zapošljavanje i moć da oblikuju svoje živote, što uključuje i mogućnost utjecaja na donošenje politika i razvoj društva. Međutim, kako bismo oblikovali najbolje moguće politike, moramo imati na umu da skupina koju definiramo kao „mladi” obuhvaća brojne identitete. Različite skupine mladih imaju različite sposobnosti, potrebe, mišljenja, resurse i interese. Dakle, treba se suočiti s različitim izazovima i uzeti u obzir razne mogućnosti. Stoga je potrebno primijeniti sveobuhvatan pristup i razviti uključive i participativne mjere za rješavanje takvih pitanja. Socioekonomska i demokratska isključenost usko su povezane, a to su posljedice koje si Europa ne može priuštiti. Kako bi se stvorila Europa za sve mlade, potrebno je razmotriti sve navedene aspekte. Uključivanjem se gradi povjerenje.

S obzirom na navedeno, ministri i ministrice pozivaju se da razmotre sljedeća pitanja (izlaganja su ograničena na najviše tri minute):

1. Kad govorimo o uključivanju svih mladih iz EU-a, moramo imati na umu heterogenost skupine „mladi”. Kako bismo to trebali uzeti u obzir pri oblikovanju politika za sve mlade u našim državama članicama i na europskoj razini?
2. Koji dobri primjeri postoje u vašoj zemlji u pogledu većeg uključivanja mladih s manje mogućnosti u društvo i u postupak donošenja odluka na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini?
3. Koji dobri primjeri postoje u vašoj zemlji u pogledu osiguravanja socijalne uključenosti privremeno raseljenih mladih osoba iz Ukrajine?